

Danmarks Apotekerforening

Analyse

4. maj 2017

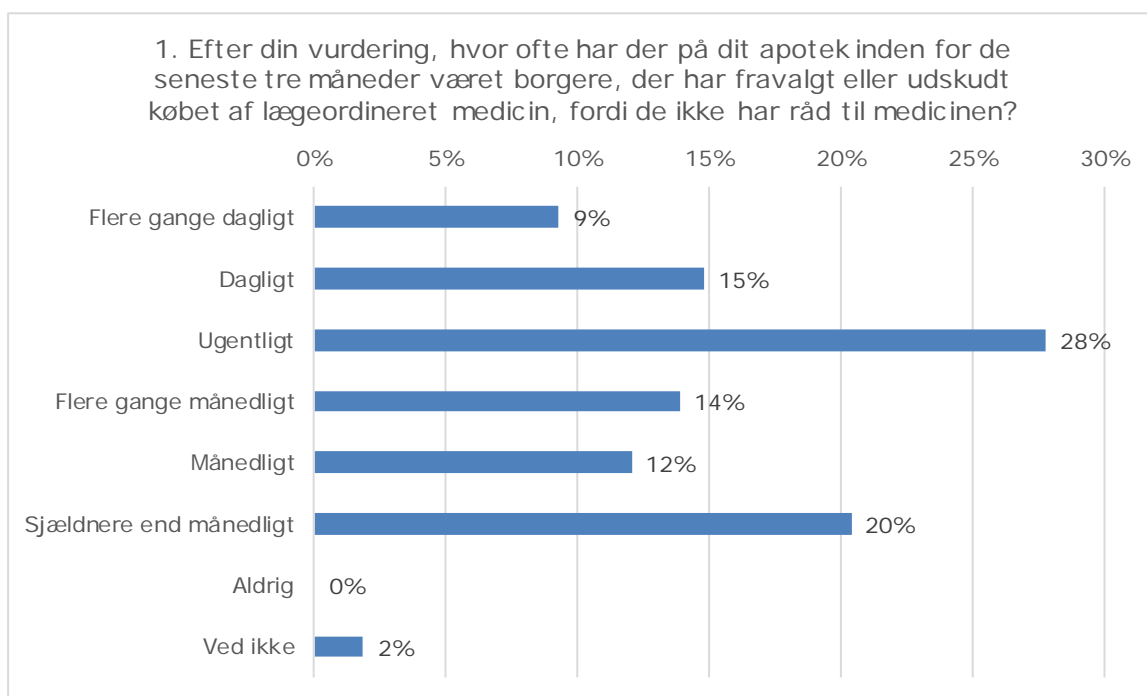
Borgere har svært ved at betale for medicinen

Halvdelen af landets apotekere oplever ugentligt, at borgere fravælger eller udskyder deres medicinkøb, fordi de ikke har råd. Hvert fjerde apotek står over for problemstillingen dagligt. Ifølge apotekerne skyldes det for mange borgeres vedkommende, at de har påbegyndt et nyt tilskudsår og derfor har udsigt til en stor egenbetaling. Undersøgelsen ligger i tråd med andre undersøgelser, som viser, at blandt gruppen af kontanthjælpsmodtagere har mere end fire ud af ti personer inden for et halvt år haft problemer med at betale for lægeordineret medicin.

De fleste apoteker oplever, at økonomisk vanskeligt stillede borgere har problemer med at betale for medicinen, og at de derfor udskyder eller helt fravælger at købe lægeordineret medicin.

Halvdelen af apotekerne har hver uge borgere, der ikke kan betale

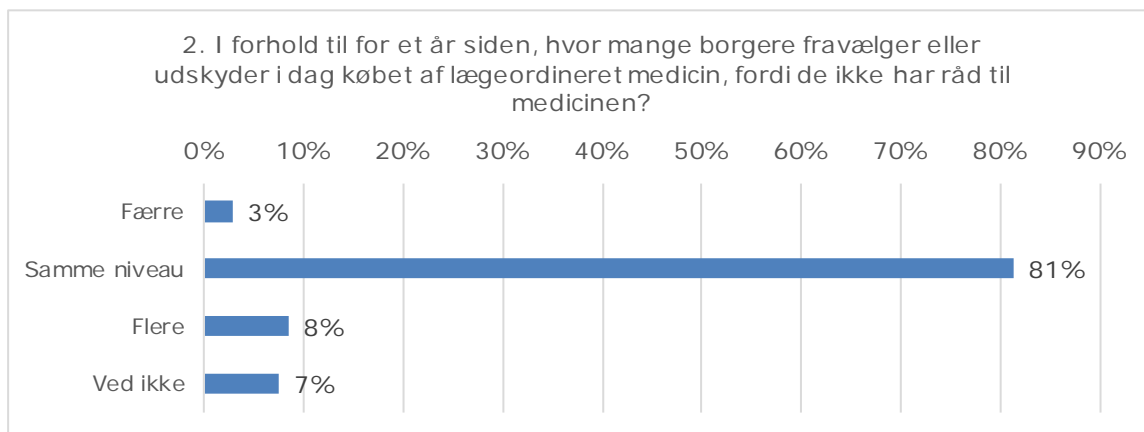
For at belyse problemets omfang er apotekerne i en spørgeskemaundersøgelse i marts 2017 blevet spurgt til deres vurdering af problemerne. Undersøgelsen er foretaget blandt landets 214 apotekere, og 108 apotekere har deltaget.

Af figur 1 ovenfor fremgår det, at alle apoteker har oplevet, at borgere fravælger eller udskyder købet af lægeordineret medicin, fordi de ikke har råd til medicinen.

Godt halvdelen af apotekerne – 52 procent – oplever det mindst en gang om ugen, og 24 procent oplever det dagligt eller flere gange dagligt. Kun 20 procent af apotekerne oplever det sjældnere end månedligt.

Apotekerne er også blevet spurgt, om de i forhold til for et år siden oplever en ændring i, hvor mange borgere der ikke har råd til deres medicin. Fire ud af fem apoteker oplever, at niveauet er uændret. 3 procent oplever, at der er færre, mens 8 procent oplever, at der er flere, jf. figur 2 nedenfor. For langt de fleste apoteker er der altså tale om et vedvarende problem.

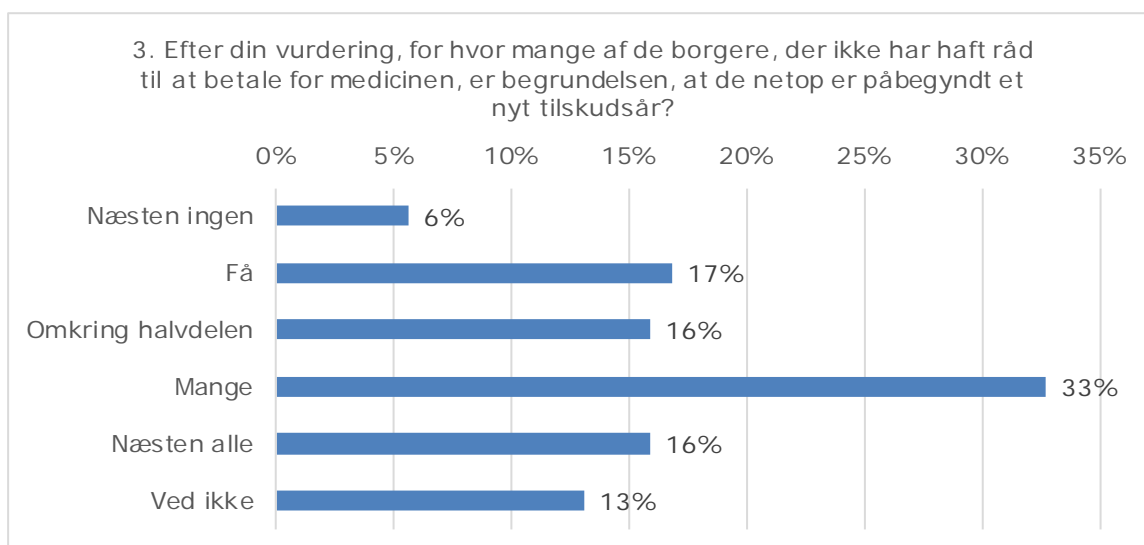
Spørgeundersøgelsen blandt apotekerne afdækker naturligvis kun de borgere, der kommer på apoteket. Omfanget af de borgere, der selv vurderer ikke at kunne betale for medicinen, og derfor ikke kommer på apoteket, er naturligvis ikke afdækket.

At der alligevel er mange apotekere, der dagligt oplever, at borgerne ikke har råd til deres medicin, kan skyldes, at det – som en konsekvens af tilskudssystemet, prisændringer hver 14. dag og substitution til billigste pakning – kan være svært for borgerne at vurdere deres egenbetaling, inden de står på apoteket.

Svingende medicintilskud over året giver betalingsproblemer

Indretningen af sygesikringens medicintilskud betyder, at borgere, der starter på et nyt tilskudsår, selv skal betale 950 kr., før de har optjent ret til at få tilskud. Derfor oplever nogle borgere, at egenbetalingen stiger drastisk, når de begynder på et nyt tilskudsår.

To tredjedele af apotekerne vurderer i undersøgelsen, at for hovedparten af de borgere, der ikke har haft råd til at betale for deres medicin, er begrundelsen, at de netop er påbegyndt et nyt tilskudsår, jf. figur 3 nedenfor.

Fakta om medicintilskud

Sygesikringen giver tilskud til mange typer af medicin. Tilskuddet beregnes ud fra borgerens udgifter til tilskudsberettiget medicin – jo større udgifter, des højere tilskudsprocent opnås. Tilskudsperioden begynder første gang, borgeren køber tilskudsberettiget medicin, og slutter 1 år efter denne dato. Den næste tilskudsperiode begynder næste gang, borgeren køber tilskudsberettiget medicin.

Tilskudsprocenten stiger trinvis ud fra det samlede køb af tilskudsberettiget medicin inden for den pågældende tilskudsperiode. For personer over 18 år gives der i 2017 ikke tilskud ved de første 950 kr. Herefter stiger tilskuddet, så det er 50 procent for intervallet 950-1.565 kr., 75 procent mellem 1.565 og 3.390 kr., 85 procent for beløb over 3.390 kr. og 100 procent for udgifter over 18.331 kr.

Borgere, der køber medicin, kan derfor med den nuværende ordning for medicintilskud opleve, at tilskuddet fra det ene medicinkøb til det næste falder fra 85 eller 100 procent til 0 procent.

Lægemiddelstyrelsen har på deres hjemmeside redegjort for medicintilskudssystemet og tilskudsgrænserne for 2017. Læs om det [her](#).

Tidligere undersøgelser af unkladelse af medicinkøb

Borgeres evne til at betale for deres lægeordnede medicin er gennem de senere år blevet undersøgt flere gange. Senest sidste år i en rapport fra SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd), der omhandler afsavn blandt økonomisk fattige og ikke-fattige, herunder unkladelse af køb af medicin¹.

Undersøgelsen viser, at 15 procent af de økonomisk fattige af økonomiske grunde ikke har købt lægeordineret medicin. Blandt ikke-fattige er andelen 3 procent. Af de økonomisk fattige, der har unkladet at købe lægeordineret medicin pga. økonomi, er det 47 procent, der har søgt tilskud hos kommunen til medicin, men kun 22 procent, der har fået et sådant tilskud.

I en tidligere undersøgelse foretaget for TrygFonden i 2015² svarer 5 procent af de adspurgte, at de mindst en gang i løbet af det seneste halve år har unkladet at købe lægeordineret medicin. I TrygFondens tilsvarende undersøgelse fra 2013³ er den samme måling foretaget for kontanthjælpsmodtagere. Den viser, at 42 procent af kontanthjælpsmodtagerne i løbet det seneste halve år har unkladet at købe lægeordineret medicin af økonomiske årsager. Det tilsvarende tal for hele befolkningen var i denne måling 4 procent.

---

¹ [Fattigdom og afsavn, om materielle og sociale afsavn blandt økonomisk fattige og ikke-fattige](#), SFI 2006, Af Lars Benjaminsen, Morten Holm Enemark og Jesper Fels Birkelund.

² [Den lange vej ud af krisen, Tryghedsmåling 2015](#), TrygFonden, Af Jacob Andersen, Anders Hede, og Jørgen Goul Andersen.

³ [Danskerne hverdagsproblemer, Tryghedsmåling 2013](#), TrygFonden, Af Jacob Andersen, Anders Hede, og Jørgen Goul Andersen.

MEGAFON foretog i 2013 en undersøgelse for Apotekerforeningen, som viste, at 2 procent af alle danskere, og 10 procent af arbejdsløse og førtidspensionister har undladt at tage receptpligtig medicin, fordi de ikke havde råd⁴. 9 pct. af alle og 30 pct. af arbejdsløse og førtidspensionister har udskudt medicinkøb, fordi de ikke havde råd.

Analysér af ulighed i medicin

Apotekerforeningen rettede i begyndelsen af 2014 fokus på ulighed i medicin, hvor tilskudssystemet og borgerens evne til at betale for deres receptpligtige medicin blev undersøgt. Udover den ovennævnte analyse er der udarbejdet fire analyser om medicinforbruget blandt udsatte borgere. Undersøgelserne kan findes via en temaside, som kan findes [her](#).

Forslag om at udjævne medicintilskuddet

Apotekerforeningen har over for Sundheds- og Ældreministeriet stillet forslag om udjævning af medicintilskuddet hen over året, så medicintilskuddet altid beregnes på baggrund af købet i de 12 måneder, der ligger før købsdagen. I dag løber tilskudsåret i 12 måneder fra første medicinkøb, så borgeren efter afslutningen af et tilskudsår starter forfra på at optjene ret til tilskud. Ved at udjævne medicintilskuddet undgås mange af de ændringer, borgerne i dag oplever i medicintilskud. Det vurderes at kunne mindske problemet med, at nogle borgere ikke har råd til at købe den nødvendige medicin. Læs mere om forslaget [her](#).

---

⁴ [MEGAFON: Udsatte borger har ikke råd til medicinen](#), Danmarks Apotekerforening, 22. januar 2014.